

Novela zákona č. 355/2007 z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia

Dňa 1. augusta 2014 nadobudol účinnosť zákon č. 204/2014 Z. z (ďalej len „novela“), ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia“).

1. Povinnosť zriadiť pracovnú zdravotnú službu

Novela priniesla dôležitú zmenu pre zamestnávateľov. V zmysle zmeneného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia **zamestnávateľ je povinný zabezpečiť zdravotný dohľad zriadením pracovnej zdravotnej služby aj pre zamestnancov vykonávajúcich prvú a druhú kategóriu prác.** Podľa predchádzajúcej právnej úpravy mali zamestnávatelia povinnosť zriadiť pracovnú zdravotnú službu len pri zamestnancoch vykonávajúcich rizikové práce zaradené do tretej a štvrtej kategórie.

Do prvej kategórie sa zaraďujú práce, pri ktorých nie je riziko poškodenia zdravia zamestnanca vplyvom práce a pracovného prostredia.

Do druhej kategórie sa zaraďujú práce, pri ktorých vzhľadom na riziko nie je predpoklad poškodenia zdravia, ale nedá sa vylúčiť nepriaznivá odpoveď organizmu na záťaž faktormi práce a pracovného prostredia. Takýmito prácami sú

- práce, pri ktorých faktory práce a pracovného prostredia neprekračujú limity ustanovené osobitnými predpismi,
- práce, pri ktorých je rizikový faktor práce ionizujúce žiarenie, ak stavebné, technické a organizačné opatrenia zaručujú, že ožiarenie zamestnancov ani pri dlhodobej expozícii neprekročí limity ožiarenia pracovníkov ustanovené osobitným predpisom.

Povinnosť zabezpečiť zdravotný dohľad prostredníctvom pracovnej zdravotnej služby sa vzťahuje na všetkých zamestnávateľov bez výnimky, t.j. na právnické osoby a fyzické osoby – podnikateľov, ktorí zamestnávajú aspoň jednu fyzickú osobu v pracovnoprávnom vzťahu, a ak to ustanovuje osobitný predpis, aj v obdobných pracovných vzťahoch.

Podľa prechodných ustanovení novelizovaného zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia je **zamestnávateľ, ktorý zamestnáva zamestnancov zaradených do prvej alebo druhej kategórie, povinný pre svojich zamestnancov zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu najneskôr do 31. decembra 2014.**

2. Náplň činnosti pracovnej zdravotnej služby

Pracovná zdravotná služba poskytuje zamestnávateľovi odborné a poradenské služby v oblasti ochrany a podpory zdravia pri práci výkonom zdravotného dohľadu, ktorý tvorí dohľad nad pracovnými podmienkami a posudzovanie zdravotnej spôsobilosti na prácu výkonom lekárskeho preventívneho prehliadok vo vzťahu k práci. Náplň činnosti pracovnej zdravotnej služby je podrobne upravená v § 30d zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia. Pracovná zdravotná služba v rámci zdravotného dohľadu nad pracovnými podmienkami najmä:

- hodnotí faktory práce a pracovného prostredia a spôsob vykonávania práce z hľadiska ich možného vplyvu na zdravie zamestnancov,
- hodnotí zdravotné riziká , ktoré ohrozujú zdravie zamestnancov pri práci, a podieľa sa na vypracovaní posudku o riziku pre zamestnávateľa, navrhuje zamestnávateľovi opatrenia na zníženie alebo odstránenie rizika,
- vypracúva návrhy na zaradenie prác do kategórií z hľadiska zdravotných rizík, podporuje prispôbovanie práce a pracovných podmienok zamestnancom z hľadiska ochrany zdravia,
- poskytuje primerané poradenstvo zamestnávateľovi a zamestnancom pri ochrane zdravia pred nepriaznivým vplyvom faktorov práce a pracovného prostredia,
- zúčastňuje sa na vypracúvaní programov ochrany a podpory zdravia zamestnancov, na zlepšovaní pracovných podmienok,
- vykonáva lekárske preventívne prehliadky vo vzťahu k práci na účel posudzovania zdravotnej spôsobilosti na prácu.

3. Spôsob zabezpečenia pracovnej zdravotnej služby

Zamestnávateľ môže zabezpečiť pracovnú zdravotnú službu dvomi spôsobmi, a to vlastnými zamestnancami alebo zmluvne dodávateľským spôsobom.

Na **zabezpečenie pracovnej zdravotnej služby vlastnými zamestnancami** je zamestnávateľ povinný mať

- dostatočný počet zamestnancov, a to lekára s určenou špecializáciou, verejného zdravotníka, bezpečnostného technika alebo autorizovaného bezpečnostného technika, ktorý môžu zabezpečovať vykonávanie pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov prvej a druhej kategórie, alebo
- minimálny tím pracovnej zdravotnej služby, ktorý tvoria lekár s určenou špecializáciou (vedúci tímu pracovnej zdravotnej služby) a verejný zdravotník, ktorý môžu zabezpečovať vykonávanie pracovnej zdravotnej služby pre zamestnancov prvej a druhej, tretej aj štvrtej kategórie.

Ak zamestnávateľ zabezpečuje vykonávanie pracovnej zdravotnej služby pre svojich zamestnancov vlastnými zamestnancami, je povinný túto skutočnosť bezodkladne písomne oznámiť príslušnému orgánu verejného zdravotníctva.

Ak zamestnávateľ nemá vlastných zamestnancov na vykonávanie pracovnej zdravotnej služby, je povinný zmluvne zabezpečiť **vykonávanie pracovnej zdravotnej služby dodávateľským spôsobom** s osobou, ktorá je na to oprávnená podľa § 30a ods. 4 zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia.

Zoznam osôb oprávnených vykonávať pracovnú zdravotnú službu je zverejnený na internete na stránke Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky:

http://www.uvzsr.sk/index.php?option=com_content&view=article&id=390:pracovna-zdravotna-sluba&catid=64:preventivne-pracovne-lekarstvo&Itemid=73.